Kunst und Architektur im Bistum Lebus (Frankfurt/Oder, 12-13 Jun 25)

Frankfurt (Oder), 12.–13.06.2025
Anmeldeschluss: 02.06.2025

Dr. Agnieszka Lindenhayn-Fiedorowicz

Deutsch-polnische Fachtagung.

Das Städtische Museum Viadrina in Frankfurt (Oder) organisiert im Zusammenhang mit dem 900. Gründungsjubiläum des historischen Bistums Lebus (1124/25 – 1598) eine zweitägige deutsch--polnische Fachtagung, die der Entwicklung der Kunst und Architektur im Lebuser Land gewidmet sein wird. Während die Geschichte dieser Diözese relativ gut erforscht ist, wurde der Denkmalbestand im einstigen Bistumsgebiet bislang noch nicht grenzübergreifend erfasst und kunsthistorisch bearbeitet. Die am 12./13. Juni 2025 in der Frankfurter Marienkirche stattfindende Fachtagung soll nun deutsche und polnische Wissenschaftler zu einem fachlichen Austausch zu dieser Thematik anregen. Die Referate werden simultan übersetzt. Die Beiträge erscheinen im Herbst 2026 in einem deutsch-polnischen Tagungsband.

Tagungsprogramm:

Die Kunst und Architektur im Bistum Lebus / Sztuka i architektura na obszarze biskupstwa lubuskiego 1124/25–1598

Mittwoch / środa, 11.06.2025

18:00 – 19:00 Einführende Veranstaltung / Spotkanie wprowadzające w tematykę

Führung: Spuren der Lebuser Bischöfe in St. Marien / Ślady biskupów lubuskich w kościele Mariackim
Henriette Brendler M. A., Kulturbüro Frankfurt (Oder)
Treffpunkt im Eingangsbereich der Marienkirche / miejsce spotkania: przy wejściu do kościoła Mariackiego

Donnerstag / czwartek, 12.06.2025

9:00 Tagungseröffnung und Grußworte / Otwarcie konferencji i słowa powitalne
Moderation/prowadzenie:
Dr. Tim S. Müller, Leiter des Städtischen Museums Viadrina/ kierownik Miejskiego Muzeum Viadrina

René Wilke
Oberbürgermeister der Stadt Frankfurt (Oder) / nadburmistrz miasta Frankfurt n. Odrą

Dr. Heiner Koch
Erzbischof der Metropolie Berlin / arcybiskup metropolita berliński

Zbigniew Samociak
Probst des Landsberger Domkapitels / prepozyt kapituły katedralnej w Gorzowie Wielkopolskim

Dr. Christian Stäblein
Bischof der Evangelischen Kirche Berlin-Brandenburg-schlesische Oberlausitz / biskup Kościoła Ewangelickiego Berlina-Brandenburgii i Śląskich Górnych Łużyc (angefragt)

Frank Schürer-Behrmann
Superintendent des Evangelischen Kirchenkreises Oderland-Spree, Vorsitzender des Ökumenischen Europa Centrums Frankfurt (Oder) e.V. / nadintendent Ewangelickiego Okręgu Kościelnego Oderland-Spree, Przewodniczący Ekumenicznego Centrum Europejskiego we Frankfurcie n. Odrą

Sektion I
Moderation/prowadzenie: Dr. Tim S. Müller, Leiter des Städtischen Museums Viadrina

10:00
Prof. Dr. Felix Biermann (Stettin/Halle [Saale])
Lebus und Cammin - politische, wirtschaftliche und religiöse Gründungsbedingungen zweier Bistümer des 12. Jahrhunderts aus archäologischer Perspektive / Lubusz i Kamień Pomorski - polityczne, gospodarcze i religijne uwarunkowania powstania dwóch XII-wiecznych biskupstw z perspektywy archeologicznej
10:30
Dr. Christian Gahlbeck (Berlin)
Die Geschichte des Bistums Lebus – ein Abriss / Zarys historii biskupstwa lubuskiego

11:15 – 11:45 Kaffeepause / przerwa kawowa

Sektion II
Moderation/prowadzenie: Dr. Agnieszka Lindenhayn-Fiedorowicz, Museum Viadrina

11:45
Dr. Marek Golemski (Gdansk)
Die Lebuser Bischöfe und deren Stiftungen – ausgewählte Beispiele / Biskupi lubuscy i ich fundacje - wybrane przykłady
12:15
Dirk Schumann M.A. (Berlin)
Die Entwicklung der mittelalterlichen Backsteinarchitektur im Bistum Lebus / Rozwój średniowiecznej architektury ceglanej na obszarze biskupstwa lubuskiego
13:00
Prof. Dr. Ernst Badstübner (Berlin) & Christian Nülken (Frankfurt/Oder)
Die Marienkirche in Frankfurt/Oder im 13. Jahrhundert / Kościół Mariacki we Frankfurcie nad Odrą w XIII wieku

13:30 - 14:45 Mittagspause / przerwa obiadowa

Sektion III
Moderation/prowadzenie: Prof. Dr. Rafał Makała, Universität Danzig

14:45
Dr. Krzysztof Wroński (Gdańsk)
Die Burgenbauten der Lebuser Bischöfe / Budownictwo zamkowe biskupów lubuskich
15:15
Dr. Agnieszka Lindenhayn-Fiedorowicz (Frankfurt/Oder/Berlin)
Die Bischofskirchen des Bistums Lebus / Kościoły katedralne biskupów lubuskich
15:45
Dr. Sylvia Müller-Pfeifruck (Berlin)
Die Grabdenkmäler der Bischöfe von Lebus in Fürstenwalde und ihre Sonderstellung in der Mark Brandenburg / Nagrobki biskupów lubuskich w Fürstenwalde i ich wyjątkowa pozycja w Marchii Brandenburskiej

16:15 – 16:45 Kaffeepause / przerwa kawowa

Sektion IV
Moderation/prowadzenie: Prof. Dr. Paul Zalewski, Europa-Universität Viadrina

16:45
Dr. Tomasz Mikołajczak (Wrocław)
Die Grabdenkmäler der Lebuser Bischöfe im Dom zu Breslau/Nagrobki biskupów lubuskich w katedrze wrocławskiej
17:15
Dr. Matthias Friske (Salzwedel)
Die Feldsteinkirchen im Bistum Lebus / Kościoły granitowe na obszarze biskupstwa lubuskiego
17:45
Dr. Reinhard Schmook (Bad Freienwalde)
Schachbrettsteine an lebusischen Feldsteinkirchen – Phänomen und Deutungsversuche / Szachownice na lubuskich kościołach granitowych – fenomen i próby interpretacji
18:15
Abschluss des ersten Tagungstages / zakończenie pierwszego dnia konferencyjnego

Freitag / piątek, 13.06.2025

Sektion V
Moderation/prowadzenie: Prof. Dr. Jarosław Jarzewicz, Adam-Mickiewicz-Universität Posen

09:00
Prof. Dr. Michael Höhle (Berlin)
Die Universität Frankfurt (Oder) und die Bischöfe von Lebus / Uniwersytet we Frankfurcie nad Odrą a biskupi lubuscy
09:30
Prof. Dr. Marceli Tureczek (Zielona Góra)
Mittelalterliche epigraphische Quellen vom Gebiet des ehem. Bistums Lebus / Średniowieczne źródła epigraficzne na terenie dawnego biskupstwa lubuskiego

10:00
Dr. Kamil Wasilkiewicz (Poznań)
Die Templer auf dem Gebiet der Diözese Lebus und deren Beziehungen zu den Lebuser Bischöfen / Templariusze na obszarze diecezji lubuskiej i ich relacje z biskupami lubuskimi (XIII-XIV w.)

10:30 – 11:00 Kaffeepause / przerwa kawowa

Sektion VI
Moderation/prowadzenie: Dr. des. Agnieszka Lindenhayn-Fiedorowicz, Museum Viadrina

11:00
Dr. Krzysztof Wroński (Gdańsk)
Die Burgenbauten der Johanniter auf dem Gebiet des Bistums Lebus/Zamki joannitów na obszarze biskupstwa lubuskiego
11:30
Prof. Dr. Jarosław Jarzewicz (Poznań)
Die Sakralbauten der Templer und Johanniter im Bistum Lebus/Architektura sakralna templariuszy i joannitów na terenie biskupstwa lubuskiego
12:00
mgr Błażej Skaziński (Gorzów) / mgr Dominika Piotrowska-Kuipers (Słońsk / Kostrzyn)
Die Schlusssteine der Johanniterkirche in Sonnenburg (Słońsk)/Zworniki kościoła joannitów w Słońsku
12:30
Dr. Patrycja Łobodzińska (Poznań)
Johannesschüsseln vom Gebiet des Bistums Lebus / Misy z głową św. Jana Chrzciciela z terenu diecezji lubuskiej

13:00 – 14:15 Mittagspause / przerwa obiadowa

Sektion VII
Moderation/prowadzenie: Constance Krüger M.A., Europa-Universität Viadrina

14:15
Dr. Peter Knüvener (Zittau)
Mittelalterliche Kunst im Bistum Lebus. Was wissen wir, was nicht? / Średniowieczna sztuka na terenie biskupstwa lubuskiego. Co wiemy, a czego nie?
15:00
Dr. Agnieszka Patała (Wrocław) Die Altarretabel aus Reichenwalde (Radzików) und Schiedlo (Szydłów) im Kontext der Löwenmadonnen im Bistum Lebus / Nastawy ołtarzowe z Radzikowa i Szydłowa na tle nurtu Madonn nach lwach na terenie diecezji lubuskiej

15:30 – 16:00 Kaffeepause / przerwa kawowa

Sektion VIII
Moderation/prowadzenie: Dr. Peter Knüvener, Städtische Museen Zittau

16:00
Stephanie Schüler M. A. (Berlin)

Die Glasmalereien und die Ausstattung der Marienkirche in Frankfurt/Oder im Mittelalter – Perspektiven und Fragen jüngster Forschung/ Witraże oraz wystrój kościoła Mariackiego we Frankfurcie nad Odrą w średniowieczu – najnowsze perspektywy i pytania badawcze
16:30
Prof. Dr. Jan Raue (Berlin)
Mittelalterliche Wandmalereien in und an Frankfurter Kirchen / Średniowieczne malarstwo ścienne w i na kościołach franfurckich
17:00
Dr. Ute Joksch (Berlin)
Mittelalterliche Wandmalereien vom Gebiet des Bistums Lebus / Średniowieczne malarstwo ścienne na obszarze biskupstwa lubuskiego
17:30
abschließende Diskussion

18:00 Ende der Tagung / zakończenie konferencji

Fachliche Fragen bitte an die Tagungsorganisatorin Frau Dr. Agnieszka Lindenhayn-Fiedorowicz:
Agnieszka.Lindenhayn-Fiedorowicz@museum-viadrina.de

Wissenschaftliches Konzept und Tagungsorganisation / Koncepcja naukowa i organizacja konferencji:
Dr. Agnieszka Lindenhayn-Fiedorowicz,
wiss. Mitarbeiterin am Städtischen Museum Viadrina
Mail: Agnieszka.Lindenhayn-Fiedorowicz@museum-viadrina.de

Konferenzsprachen / języki konferencyjne:
Deutsch und Polnisch / polski i niemiecki
(mit Simultanübersetzung / wykłady będą tłumaczone symultaniczne)

Anmeldung / Zgłoszenie udziału:
Es wird um Anmeldung zur Tagung und/bzw. Führung gebeten bis 02.06.2025 unter:
Prosimy o zgłoszenie udziału w konferencji oraz/lub oprowadzaniu (w środę) do 2 czerwca 2025 pod adresem:
anmeldung@museum-viadrina.de

Quellennachweis:
CONF: Kunst und Architektur im Bistum Lebus (Frankfurt/Oder, 12-13 Jun 25). In: ArtHist.net, 11.04.2025. Letzter Zugriff 12.11.2026. <https://arthist.net/archive/47244>.